

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej . K 28.-
za pol leta " 13.-
za četrt leta " 6:50
za en mesec " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29:-
za ostalo inozemstvo " 35:-

= V upravnosti: =

Za celo leto naprej . K 22:40
za pol leta " 11:20
za četrt leta " 5:60
za en mesec " 1:90

S posiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

= Inserati: =

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v.
za dvakrat 13 " "
za trikrat 10 " "
za več ko trikrat 9 " "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmontrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

= Izhaja: =
vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —**

**Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Upravnika telefona štev. 188. —**

Današnja številka obsega 6 strani.

V kavarniškem dimu.

Ze dolgo imam nekaj na srcu, kar se tiče naše politične javnosti. Nekaj ljudi, ki se prištevajo naši stranki, storji duševno pod vplivom nam nasprotnega časopisa. Tako slove jasna diagnoza tiste bolezni, ki ji posvečujemo te vrstice. Zlasti zadnji čas se je kazala. »Slovenski klub« je imel prošle dni na Dunaju važno nalogo; večkrat je stal v ospredju. Umljivo je, da to nasprotinom ni bilo všeč, in da je njihovo časopisje temu primerno pisalo. Način je bil po izobrazbi dotičnih pismoukov bolj ali manj dostojen; slovenskih listov, kakor se samo po sebi umeva, najmanj. Nasprotnega časopisa imamo pa dovolj: dunajski listi so nam vsi sovražni; izmed slovanskih, kar je liberalnih, tudi vsi. Poljski in češki katoliško-narodni tudi ne odobravajo naše odločne politike glede na vladu in na laško pravno fakulteto. Potem takem nam ostanejo izven listov naše stranke samo dalmatinski pravaški, ki se pa v Ljubljani ne bero.

Dan za dnem so hodila nad našega načelnika pisma z izrezki »Slovenskega Naroda« in »Jutra« — kaj zlomka imate pri »Slovencu«, da tega imena nikoli ne zapisete, ko se vendar vedno rokavite z njim? — in razna opozorila na »Narodove« in »Jutrove« telegrami in poročila iz zbornice, češ kaj je na tem. Razumem: kavarniški ljudje, ki zjutraj pričenjajo svoje politično delo s »Tagesposto«, »Narodom« in »Jutrom«, in ga zvečer končajo z dunajskimi liberalno-nemškimi listi, so tako okuženi z žurnalistično politiko, da ne pridejo iž nje ven. Časopis jim je fetiš, pred katerim opravljajo svoje pobožne ceremonije. Tak junak bere tudi »Jutro«, »Narod«, morda tudi »Sloga« in druge svetovne žurnale in ob njihovih poročilih o politiki »Slovenskega kluba« maje z glavo ter gode ob črni kavi: »Če je pa tako, potem bo slabo. Tu je treba pojasnila in sicer takoj.« In če v »Slovencu« ne bere črno na belem vsaj drugi dan, da je ta in ta vest zlagana, dobi zanj vrednost zgodovinske resnice. »Slovenec« se mora seveda ozirati na te ljudi, in zato postaja v takih služajih vsaj zame silno dolgočasen, ker mu polni polemika z raznimi noticami velik del njegovih predalov.

Najprej naj povem, da naša politika ne more in ne sme sloneti na prere-

kanju z liberalnimi listi, marveč edino le v priznavanju naših načel in v osebnem zaupanju do svobodno izbranih vodilnih mož. Bil je čas, ko je bilo vse proti nam, in ko tudi nobene politične moči nismo imeli. Zmagali smo z možmi, ki jih v najhujših časih vse liberalne psovke in kletve niso omajale. Na tiste kmete in delavce, ki so svoje žuljave roke dvigale za našo zastavo in v prisrčnem zaupanju šli za našim dr. Susteršičem ob času, ko je vse besnelo proti njemu in ga hotelo tudi osebno uničiti, na tiste rečke posvetne inteligenčne, ki so takrat v svojo škodo branili našo stranko in njenega voditelja, na tiste zlate duše naših kaplanov in župnikov, ki so osebno do temena oblateni z liberalno gnojnico stali sredi našega ljudstva kot naše gore stalni in neomajni mislim, ko mi odurnost imenovanih kavarniških modrijanov kali moj mir. Teh modrijanov takrat nismo imeli in zato smo zmagali. Taki ljudje so samo balast za našo ljudsko stranko in skoraj žal mi je, da je postala tako močna, da je zakon duševne lenobe pahnil tudi del takih modrijanov k nam.

Brez pardona zapišem to-le svoje prepričanje: Stranka mora biti tako močna, da ti modrijani ne bodo nikoli nič pomenili v nji, in da jih vsako trenotje lahko postavi pred vrata. Liberalci bodo seveda trobili v svojih listih ta-le motiv: »Poglejte klerikalce, kako se boje našega časopisa!« Naj torej že naprej odgovorim, da strahu tu ni prava beseda. Ne bojimo se jih, marveč, — ko bi ne bilo nedostojno bi rekeli, — zaničujemo jih; tako pa pravim le, da za nas nič ne pomenjajo, ker mi delamo politiko z lastnim umom in po lastni vesti, ne pa s tiskanim popirjem.

Navedenih modrijanov je sedaj v stranki še malo, toda ravno zato je treba z jasnostjo na dan: kdor še najde v sebi trohico odvisnosti od liberalnega časopisa, naj ne hodi k nam. Ne rabimo ga in naprej mu povem, da se pri nas ne bo domačega čutil. O tistih, katerim je hudo, če jih liberalni listi napadajo, ali katerim godi, če jih včasih pohvalno omenjajo, niti ne gorovim. Osebno merilo političnih listov in politike sploh je po moji sodbi ne samo neravnino, marveč naravnost najtehnejši dokaz duševnega uboštva. Le vase zanjibljeni puhloglavci se ravnajo po njem.

Morda pomaga kaj poduka: politika se ne more delati na veliki cesti. Kdor ne zna molčati, in kdor ne zna potreti, če ga tudi nekaj časa po krivem

obsojajo, ni zanjo. Gre se za uspehe in ti se dado doseči samo z železno disciplino v klubu, z brezpogojnim priznavanjem večinskega načela, po katerem se vsak, kdo je preglasovan v klubu, brez pomisnika uda sklepnu večine, in s trdnim zaupanjem do svobodno izvoljenega voditelja. »Slovenski klub« ima te lastnosti in zanje ga občuduje celo zbornica. Naša disciplina je znan; molčimo kot grob, kadar je treba, nastopimo pa tudi v boju brez strahu, — eden za vse, vsi za enega; večina odločuje in sklep. Teh sklepov se držimo z železno vstrajnostjo; končno pa s prisrčno zvestobo vsi brez izjemne zupamo svojemu načelniku dr. Susteršiču. Liberalci so poizkušali vse, kar so mogli, da bi ubili ta naša svojstva. Vedeli so dobro, da pade vse, če se posreči vzbudit nezaupanje proti načelniku. Hvaležen sem jim za njihovo izdatno pomoč; ravno s svojimi napadi so nas zvarili v neprodiro falango.

Tega duha pa zanašamo poslanci vsak med svoje volivce. Ceta je ogromna in raste od dne do dne; doli v skalni Dalmaciji se oglašajo nove trume. Liberalci naj pa le pišejo, da prodajamo narod, da izdajamo njegove pravice, kakor jim drago. Samo od nas naj ne zahtevajmo, da bi to poravljali. Mi imamo s svojimi volivci drugih reči za razgovor, nego njihove čenče in kvante.

Ne da popravljam, nego samo zato, da na jasnem zgledu pokažem, kako neumni so liberalni napadi na našo politiko, naj omenjam, da so liberalni listi pisali o vstopu dalmatinske četvorice v naš klub da je kupljena. Zadržuna zveza je namreč ustanovila večje število posojilnic v Dalmaciji; od nekaterih ima vloge, drugim daje posojila, ki so pa vsa do zadnjega beličavarna, kakor nasprotniki sami priznavajo. Zavoljo teh posojil so baje vstopili naši dalmatinski pravaši v »Slov. klub«; boje se menda, da ne bi Zvezda odpovedala posojil. Tako se piše in kavarniški modrijan kiba in gode, liberalci pa seveda prevrača kozolce vesel, da bo zdaj, ko pride klerikalni bankrot, vse klerikalce vrag vzel. — Mimo grede naj rečem, da pridejo bankroti, kjer še vrag ne bo imel kaj jemati, pa ne pri nas. O stvari sami pa to-le: Ivanševič je predsednik dalmatinske Zadržune zveze, ki se od svojega početka odkrito bori, da bi naše zadruge odtrgala od naše Zveze in jih priklopila svoji. Imeli smo že pravde med seboj. Nekaj jih je tudi res odtrgala; med njimi Šibenško, pri kateri sodeluje dr. Dulibić. Prodan in Perić pa zadržuni-

štov nimata stika. Dalmatinsko četvorico je pripeljala v naš klub edino le zavest, da je za uspešno politiko na našem jugu treba vzajemnosti s »Slov. klubom«. Ko bi bilo zadružništvo tu kaj govorilo, bi ravno te četvorice nikoli ne bilo k nam.

Modrijan bo zjal, a kakor ga poznam, bo ob prvi prihodnji laži v liberalnih listih zopet migal z glavo in go-del o dr. Susteršiču in o naši politiki. Mi se ne utegnemo dalje pečati z njim. Most, ki bi premostil prepad med njimi in nami, bi pa po pravici zaslužil ime pons asinorum.

Dr. Krek.

Boji v N. D. O.

(Dopis iz Trsta.)

Pred nedavnim časom je prinesel »Slovenec« dopis iz Trsta, kateri se je pečal z notranjimi razmerami v narodno delavski organizaciji. V dopisu smo opozarjali na nesoglasje, ki je vladalo med dr. Mandičevo N. D. O. in političnim društvom »Edinost« in navedli smo tudi nekatera fakta, ki to dokazujo. Vedeli smo, da so vodilni možje s strahom opazovali delovanje dr. Mandiča, »tega političnega otroka« in večkrat zasebno dali duška tej nezadovoljnosti s precej ostrimi besedami. Nekateri so se bali za prvenstvo. V istem dopisu smo pa tudi trdili, da je moral dr. Mandič odstopiti od predstva N. D. O. in da je pokazala volitev na zadnjem izvanrednem občnem zboru, da je N. D. O. srečno prijadrala v pristan »Edinost«. Dotični »Slovenec« članek je silno razburil, tržaške kroge, ker je zopet enkrat resnico pisal o toliko hvalisanji »angelski slogi« tržaških Slovencev. Duška temu razburjenju so dali v »Nar. Del.«, »Edinost« in »Slov. Narodu«, hoteč utajiti vse, kar smo mi trdili. Mi se za te stvari nismo zmenili, ker smo bili prepričani, da se mora prej ali slej pokazati, da je bilo naše poročilo resnično. Predno smo sami pričakovali, se je to zgodilo. Pred dobrim tednom so sklicali nekateri »narodni delavci« — brez vsake vednosti odbora — protestni shod N. D. O. proti »Slovencu«. Upali so, da bodo na tem shodu sijajno dokazali, kako smo mi lagali, ko smo pisali o notranjih bojih in propaganji N. D. O. A to upanje jim je splavalo po vodi. Ravno ta shod je jasno pokazal, da v N. D. O. ni vse v redu, in razni govorniki so nehote priznali to, kar smo mi trdili.

Podajamo poročilo o tem znamenit-

LISTEK.

Ljudstvu v poduk.

(Piše dr. V. Gregorič.)

I.

Važnost spanja za zdravje.

Če se človek ravna po zakonih narave, danih mu od modrega Stvarnika, se dobro počuti in je zadovoljen in zdrav. Zadovoljen, zdrav človek se lahko mirno in trezno peča z vsakim vprašanjem. Socialno vprašanje, ki tako mogočno trka na duri naših javnih zastopstev, ki meče tako močne valove v vse sloje naše človeške družbe, zahteva rešitev. Javni zastopi in pa ljudstvo samo bode pa vsa ta javna vprašanja veliko bolj mirno in trezno razmotriti, nasprotstva se bodo lažje ublažila, če se bodo ljudje duševno in telesno raviali po naravnih zakonih in ne tako grozno proti njim grešili. Če je duh miren, ne prenapet, izpočit, lahko tudi mirno misli in sodi, ker prenapet, utrujeno živje je — nenormalno.

Rano spanje nam štedi čas, moč in denar. Človek živi dalje, bolj zdravo in ceneje, torej zadovoljnješi, srečnejši.

To je neovrgljivo in marsikatero

poglavlje o pomanjkanju bi se lahko črtilo, če bi si človek ne kratil spanja. Ponočevanje stane veliko direktno in pa tudi indirektno, ker vsaka bolezen stane denar in krati zasluzek. Pozno iti spat se je že skoraj v vseh slojih tako vkoreninilo, da skoraj ni misliti na korenito zboljšanje teh razmer. Ne glede na dolžnosti poklica je stara navada zvečer dolgo časa posediti, sosebno po gostilnah v zaduhlem zraku. Za ventilacijo je le redkokrat preskrbljeno. Ako greš zjutraj, ko se zračijo ti prostori, mimo, ti udari v nos zaduhli zrak, da bi ga skoraj z nožem rezal, in v taki zaduhli atmosferi sedé gostje ure in ure; drugi dan nas pa glava boli, truplo je izmučeno, nimamo teka do jedi; in to se ponavlja dan za dnevom. Konečno gremo k zdravniku, iščemo povsod vzroke, le na pravega pride redkokrat kdo, in če pride, se mu smejemo, češ, to je edina ura za našo zabavo. Se naša obleka se navzame tako penetrantnega duha v zaduhlem zraku naših gostiln in kavarn, da previdne gospodinje take smrdljive obleke soprogov obsežajo v omare, da se moli uničijo. V takih vsakemu naravnemu zakonu nasprotujučih razmerah naj pa naš organizem normalno funkcioniра, kateremu je čisti, nepokvarjeni zrak potreben, ko ribi voda, če mu odtegne-

mo skoraj popolnoma vse predpogoje za normalno funkcioniranje? Ker so naše socialne razmere tako urejene, da je nemogoče odtegniti se gostilnam in kavarnam, moramo zahtevati, da se ventilacija uredi in slab izprideni zrak odvaja. Ako dostje to energično zahtevajo in v nasprotinem slučaju konsekvence izvajajo, se bodo te nezdrave razmere takoj izpremenile, to tem bolj, če bodo javne oblasti tudi za odpravo teh nedostatkov skrbele.

Isto velja tudi za uradne prostore. Po uradnih urah se ali popolnoma nič ali pa le površno skrbí za ventilacijo. Polagoma se impregnira duh izprijenega zraka v stene, da sploh ni mogoče odpraviti specifičnega smradu iz uradnih lokalov, sosebno če je lokal tudi namenjen za promet strank. Prah se nikdar izdatno ne pobriše, nikdar zrak ne prenovi, in v takih nehigieničnih razmerah naj se vrši uradovanje! In vendar kako malo truda bi bilo treba za odpravo teh nezdravih razmer!

Kaj čuda, da organizem čez dan v zaduhli prostorih, zvečer v zaduhli gostilni omaga in se pokaže prezgo-daj znaki ostarelosti ali marazma. Če ostaneš zvečer doma, imaš čisti zrak na razpolago, ali če že greš v gostilno, hodi v tako, ki ni okužena po slabem zraku, ne ostani dolgo časa do pozne-

ure v gostilni, raje se sprehajaj vsaj pol ure, preden greš spat, da izpuhti prah in smrad in leži s svežo glavo v posteli ob pravem času. Toda nazaj k našemu predmetu.

Ze letni časi vplivajo na bolnega in zdravega človeka, veliko bolj pa še izpremembe dneva. Luč in tema določijo delovanje človeka. Če pride noč in zenači vse sile, vkloni se tudi človek vplivu naravnega zakona in — spi.

V spanju neha biti človek človek, življene možganov je utihnilo, prostovoljno gibanje muskulature je ponahanlo, le cirkulacija krvi in pa dihanje funkcionira, četudi bolj počasi in mirno. Vpodobljenje, reproduktivno življene, prebavanje, asimilacija snovij se pa veliko bolj točno in redno vrši v spanju. Nagon vpodobljenja je nadomestil nagon pregibanja, in to je za veliki pomen rednega spanja posebne važnosti.

Bitja z nepopolnim življjenjem, kjer prevladuje masa in vpodobljenje, spevno spanje.

Rastlinstvo se v spanju vpodablja. Zivali, stoeče na nizki stopinji razvoja, spe tem bolj, čem nižji je ta stopinja, in pri najnižjih je življene v spanju. Življene v podoblenju v spanju. Življene še nerojenega človeka je slično življenu nizko stoečih živali, ker je njego-

tem shodu N. D. O. ravno tako, kakršnega smo rejeli iz krogov N. D. O.:

Za predsednika je bil izvoljen po daljšem prerekjanju neki Bufon, ki je hotel takoj dati besedo dr. Mandiču. Ta pa se je izgovarjal, češ, da naj drugi prej govorijo, on da bo že potem odgovarjal. Vstal je nato strokovni tajnik Ekar in izjavil: »Bom pa jaz vodil debato.« Pravil je nato, da se širijo razne govorice o N. D. O. glede denarja, osebnih afer itd. Na dan z vsem, kar ima kdo na srcu. Danes je čas za to. Največ bi znal povedati o delovanju in o razmerah v N. D. O. njen triletni bivši predsednik, ki je tudi ustanovil organizacijo. (Pozneje je trdil Jaklič, da jo je on ustanovil.)

Dr. Mandič je povedal, da je bil prvotni namen N. D. O. samo združiti slovensko delavstvo v Trstu na narodni podlagi. Rodoljubi, da so tako hoteli. Evolucija med delavstvom samim jih je pa prisilila, da so sprejeli tudi gospodarski program. Kdor ne pozna psihologije delavstva, ta ne bo nikdar dober voditelj istega. (Očividno je to veljalo navzočim rodoljubom.) Naše delavstvo se ne bo nikdar zadovoljilo samo z raznimi prireditvami (plesi itd.), ampak ono zahteva tudi kruha. To je vzrok, da se je v tem društvu za priredbe in štažo rodoljubom, vsled odločnega nastopa delavstva samega, izvršila evolucija, ki je privedla do tege, da se je sprejel program razrednega boja. (S tem je dr. Mandič sprejel socialistični program.) S sprejetjem tega programa je prišlo do tega, da se ustanovi lastna avtonomija v N. D. O. t. j. da se nobeni tuji elementi (Edinjski) ne smejte vmešavati v njeno delovanje in istega preprečiti. V zadnjih šestih mesecih je N. D. O. začela propadati. Ne bolelo bi nas, če bi vzrok tega propadanja prišel od zunaj, ampak tembolj pomembno in nevarno je, ker smo se sami oslabili. Razne osebne afere, podtikanje od strani elementov, ki ne spadajo v N. D. O. so nas oslabeli. Vlada tudi močna struja, da N. D. O. omeji svoje delovanje samo na Trst. To ni prav. Treba organizirati vse jugoslovansko delavstvo. Za sedaj se bo treba vreči z vso silo na Dalmacijo. Odstopil je od predsedstva edino le zato, ker je prepričan, da bo odsej N. D. O. lahko brez njega uspevala. Na napade v »Slovencu« glede števila članov je reklo, da je on štel vse člane N. D. O. ne samo tržaške.

Končal je: Ko se nam posreči združiti v naši organizaciji vse jugoslovansko delavstvo, potem bomo tudi mi samostojno govorili, do tedaj bo pa treba snesti še precej »cmokov«.

Ekar je govoril proti nekim »sumljivim subjektom«, ki so hoteli preprečiti odobrenje predloženih izpremenjenih pravil. (Ta »sumljiv subjekt« je sedanji odbor N. D. O.) Povedal je, da je nekdo poneveril okoli 300 K. Dotičnik bi moral plačati delavce, ki so postavljali paviljone za neko prireditve. Tisti delavci še danes niso prejeli denarja. Vsi ga poznate, zato ga ne bom imenoval. Če gremo v političnih rečeh skupno z društvom »Edinost«, s tem še ni rečeno, da bomo pušteli izžemati naše delavstvo od slovenskih delodajalcev. Če bi jaz branil slovenskega delavca pred tujim gospodar-

jem, pa pripustil, da ga izžema slovenski, bi bil falot.

Skrbec: Zbrali smo se tukaj v »Narodnem Domu«, a to ni nikak »Narodni Dom«, ampak je dom nemškutjarjev. Ne more se dobiti niti čaše piva v slovenskem ali hrvaškem jeziku. Napadel je frakarstvo »Edinjska« in povendarjal, da je treba N. D. O. popolnoma ločiti od »Edinjske«. Frakarji naj bodo na eni, delavci pa na drugi strani. Napadal je tudi list »Edinost«, češ, da pod firmo: »Svoji k svojim«, priporoča v inseratih skoro same laške firme.

Dr. Man dič je nato očital Ekarju, da spravlja na javne shode osebnosti in stvari, ki spadajo pred občni zbor.

Jaklič je zagovarjal Mandiča in povedal, da je on (Jaklič) ustanovitelj N. D. O. Iz celega njegovega govorja je odsevalo, da bi bilo za N. D. O. najboljše, če bi bil on predsednik.

Predsednik N. D. O. Iv. M. Čok: Ne vem, kako ste prišli do tega, da ste izvolili za predsednika mene, neizkušenega mladeniča, ki ne pozna delavskih teženj in razmer. Na to je zavračal predgovornike, posebno Ekarja in branil »Edinost«, na kar so nekateri živili.

S tem se je zaključil ta shod, ki je bil sklican, da protestira proti »Slovencu«, a je le potrdil resničnost »Slovenčevih« poročil.

X X X

Mi smo nalašč priobčili poročilo o tem shodu, kakor nam je došlo iz vrst N. D. O. Moramo pa v svojo obrambo in za poznejše čase opozoriti še na nekatere trditve dr. Mandiča, kakor jih priobčuje v svojem poročilu »Edinost«. Mi smo večkrat trdili, da je N. D. O. politična organizacija, katere pota se križajo z onimi političnega društva »Edinost«. Odgovarjalo se nam je vedno, da je N. D. O. strokovna organizacija in da ni med njo in »Edinostjo« nikakega nesoglasja. Konstatujemo, da je Mandič reklo na shodu, da bo N. D. O. po novem že odobrenem statutu popolnoma ne politična. Ali dosedaj je bila politična in sicer liberalna, kar smo mi vedno trdili. Da bo od sedaj naprej nepolitična, je znamenje, da je pri N. D. O. popolnoma premagal vpliv »Edinosti«, ki ne trpi nikogar zraven sebe, da bi komandiral. Ta pilula je bila za Mandiča gotova najbolj grenka, ali pozreti jo je moral. Dalje je Mandič na shodu tako-le molil svojo »grevengo«: V političnem pogledu pa bodo člani N. D. O. sledili vodstvu političnega društva »Edinost«. Torej, do sedaj niso! Bodo pa tudi vsi delavci hoteli slediti gospodom okoli »Edinosti«? V teknu treh let je Mandič marsikakega kozla ustrelil, a da je svoj bataljon tako izročil frakarji, ta je največji. V polemiki proti »Slov.« pravi, da med njim in dr. Ed. ni bilo stvarnega nasprostva. Iz zgoraj navedenega je jasno, da je to nasprostvo obstajalo in da je Mandič moral odnehati. »Edinost« poroča, da je bila sprejeta resolucija, ki pozivlja Mandiča, da zopet prevzame predsedstvo. Mandič kot zopetni predsednik N. D. O. bo imel nalog, da zopet zapodi iz delavstva vse one duhove, ki jih je priklical in ki frakarji niso všeč.

Zivljenje temelji na trajni menjavi tvarine. Nova se sprejema, stara neporabna se izločuje. Nadomestitev obrabljene tvarine vrši se le v spanju, ko se sprejeta tvarina izrabi in posameznim organom dovaža. Redno in popolno spanje ohranjuje tedaj najbolj zdravje. Brez spanja se uniči življenje samo ob sebi.

Daljni vzrok spanja je periodično oslabljenje naših čutov in njih zdražljivosti; v spanju prenehajo razni zdražljivi vplivi, v prvi vrsti svitloba dneva. Že navadni vsakdanji poklic, ki vzdržuje skozi 12 do 16 ur zdražljivost naših duševnih in telesnih moči, oslabuje konečno zdražljivost in slednji odtegne tiha noč človeku ona dva važna momenta, katera tako mogočno vplivata na naš čut, to je svitloba in ropot. Človek se lahko za nekaj časa ubrani spanju, toda težko, če ga ne podpirajo vnanje zdražljivosti. Zaradi tega zaspimo lažje na mirnem, tihem kraju. Pa tudi nasprotni položaj, preveliko zdraženje naših čutov, n. pr. hoja, alkohol, obilna hrana itd., provzroči potrebo spanja, ker je posledica prevelikega zdraženja oslablost. Tudi enakomerni vpliv na naše čutnice povzroči spanje, n. pr. enakomerno šumenje potoka, gladjenje površine trupla, monotoni govor itd.

Bližajoče se spanje se kaže v znakih utrujenja. Posluh se še najdalje ohrani in človek sliši v spanju glas v bližini, toda zdi se mu, da pride iz daljave. Da je spanje dobro, mora biti

Austrijska kriza.

Danes došli listi poročajo, da bo pozvala kronska v bodoče ministrstvo pred vsem take može, ki sami in njihove stranke jamčijo, da bodo v zbornici izvedli predloge, ki se tičejo armade. Krone namreč zahteva, da se reši leta 1911. preosnova armade in zahteva, naj se zato zapostavijo vse druge notranje politične stvari. Dveletna vojaška službenega doba je najmerodajnejšim vodilnim državnim krogom najvažnejše, važnejše kakor češko-nemška sprava, važnejše kakor bančno vprašanje. Dveletno vojaško službo nameravajo uvesti v pehoti, pri kavaleriji in artiljeriji ostane triletna službenega doba. Za dveletno službeno dobo so stranke zavzete, manj pa za zvišanje števila vojaških novincev. Pri triletni službeni dobi rabijo vsako leto 100.000, pri dveletni pa vsako leto 150 tisoč rekrutov. Seveda se bo zelo dvignila moč armade, če se uvede dveletna aktivna služba, a ravno zato bodo morali tudi preosnovati sedanje polke in povišati število častnikov. To bo pa seveda veliko stalo in se bodo davki zvišali. Povečati bodo morali zato zdatno sedanjo večino. Nemški listi že zato zelo javkajo, ker se boje, da ne bodo mogli pri po Slovanih povečani večini takoj tlačiti avstrijskih Slovanov, kakor so jih zadnje čase. Merodajni državni krogi hočejo izpeljati že leta 1911. dveletno vojaško službo, ker upajo, da jo izvede Khuen tudi v ogrski zbornici. Budget za armado se bo, kakor pravijo, odslej zvišal vsako leto za 60 milijonov kron in zato je umevno, da je višjim krogom veliko na tem, da se ustvari v parlamentu solidna večina. Nemce to zato vznemirja, ker na eni strani na ta način Slovani zopet pridobe na vplivu, na drugi strani pa uvidevajo, da je ustvarjenje parlamentarne večine in rekonstruiranje kabinta v parlamentarnem zmislu neobhodno potrebno.

Od druge strani se poroča, da je pri sedanjem situaciji zelo verjetno, da se bo sestavilo ministrstvo deloma iz parlamentarcev, deloma iz uradnikov. Njega glavna naloga bi bila pospeševati načrti mir in začeti ero socialnih reform. Tako v nemških svobodomiselnih krogih kakor v Slov. Uniji prevladuje spravno razpoloženje.

Na Češkem je govoril o političnem položaju na nekem shodu dr. Kramar. Dejal je, da je nova solidna večina potrebna zlasti zaradi finančne reforme. Novi davki so potrebni zlasti zaradi vojaštva, teh pa ne bo nobeden dovolil, če se vlada ne loti tudi sanacije deželnih financ in uprave. Vprašanje je, naj bo li ta nova večina tesno skupaj spojena ali pa le združena s pomočjo pravne vlade, ki ni treba, da bi bila parlamentarna. Na vsak način pa je treba, da pridejo Čehi in Nemci do sporazuma. Čehi so pripravljeni odnehati kolikor le morejo, da ne pride v nevarnost njihova nacionalna eksistenza.

Češki agrarci so 18. t. m. pri seji eksekutivnega odbora stranke sklenili, da se bodo spravnih konferenc, ki se januarja zopet začne, udeležili. Češki radikalci so pa nekoliko hujši. Na shodu v Kraljevih Vinohradih 18. t. m. so najprej izrazili svoje veselje, da se je vodstvo češke politike dr. Kramaru od-

vzelo, potem pa so izjavili, da se spravnih konferenc ne bodo udeležili, dokler se ne sklene za češki deželni zbor nov poslovnik in volivna reforma. Tudi hočejo radikalci preprečiti, da bi kak Čeh v novo ministrstvo vstopil, dokler ni sanacija deželnih financ in jezikovno vprašanje rešeno. Sploh zahtevajo, da se preje izpremeni sedanj vladni sistem, predno se začno z Nemci pogajati.

ČEŠKO-NEMŠKO Vprašanje.

Češko-nemška spravna pogajanja se zopet začne 2. januarja v Pragi. Na teki pogajanj bodo seveda najbolj vplivala pogajanja glede rekonstrukcije ministrskega kabineta.

ARGENTINSKO MESO V OGRSKI ZBORNICI.

V ogrski zbornici, kjer je zdaj na vrsti pogodba s Srbijo, je poljedelski minister na neko tozadovo vprašanje od strani agrarcev, izjavil, da na uvažanje žive živine iz balkanskih držav vlada sploh ni nikoli mislila, ker je to vedno z nevarnostjo okuženja zdrženo. Kar pa se argentinska mesa tiče, je vlada privolila, da se od strani avstrijske vlade dopusti uvoz 2000 ton argentinskega mesa, ker to meso ne more notranji produkciji škodovati; sicer pa cene mesu zdaj padajo.

PRED OTVORITVIJO SABORA.

19. t. m. je konferirala koalicija s Starčevičansko stranko glede modalitet sodelovanja v saboru, ki se danes zbore. Ob 5. popoludne se je pa vršila plenarna seja koalicije, kateri je bil osješki poslanec dr. Pinterovič predložil predlog bana Tomašića, ki koaliciji predлага, naj se še enkrat posvetuje o sodelovanju z vlado v vprašanju konstitucije sabora; ban da je pripravljen privoliti izvoliti člena koalicije za predsednika, če se ta obvezuje delovati v sporazu z vladno stranko. Plenum koalicije še ni storil nobenega definitivnega sklepa, ker čaka na odgovor krščansko-sosialnih pravašev, ki se še sedaj niso odločili, ali bi v slučaju boja z vlado glasovali za predsedniškega kandidata koalicije ali pa se rezervirano držali. Včeraj so zborovali tudi socialni demokrati in nato aranžirali velik demonstracijski spredel v rdečimi zastavami. Miru niso motili.

LAŠKI VPLIV NA BALKANU.

V Belgradu se bo, kakor »Mali Zurnal« poroča, v kratkem otvorila srbsko-laška banka. Med Srbijo in Italijo so se za časa znanega konflikta z Avstrijo zaradi trgovinske pogodbe in potem ob aneksijski krizi razvile zelo živahne trgovinske zveze.

VASÍČ.

Obtožnica zoper žurnalista Vasića vsebuje, kakor se poroča, 15 točk za dokaz, da je imel zveze z uradniki avstro-ogrskega poslanstva v Belgradu. Proses sam se bo vršil tajno, ker vlada noče, da bi se dobro razmerje z Avstro-Ogrsko vsled tega motilo.

VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

Dozdaj je izvoljenih 270 liberalcev, 272 unionistov, 43 članov delavske stranke in 73 irskih nacionalistov. — Nova zbornica bo tedaj, kar numerične moči strank tiče, stari enaka, vsled

Ponoči je atmosfera na kisiku revnejša, hladnejša, vlažna in nima več tistega dobrodelnega vpliva na človeka, ko po dnevi. Iz tega je razvidno, da ni nočloveškemu delu prikladna in le namenjena počitku. To je naravni zakon in kdor se proti temu naravnemu zakonu pregreši, bo čutil posledice na svojem zdravju.

Vsa ureditev narave kaže, da je noč namenjena spanju in da je spanje pred polnočjo najbolje. Človek je zjutraj najbolj sposoben za delo in istotno zvečer najbolj sposoben za spanje. Prav za prav bi moral biti začetek noči tudi začetek spanja. Sicer naše socialne razmere tega ne pripuščajo, vendar se ne sme raztezati niti delo, niti razveseljevanje redno do polnoči. Tudi uživanje večjih nepotrebnih množin alkohola in nikotina je zelo spanju škodljivo, ker vplivata ta dva strupa redno v večji množini užita na človeški organizem, sosebno na srce, zelo slabo. Koliko nemirnih noči je tej razvadi pripisati. Mučni občutek srčne bolesti, nereditno utripanje srca, vrtoglavost, pomanjkanje teka, prezgodnja oslabljenost organizma bi nas tolkokrat ne mučila, če bi šli redno spanat. Ljudje jedo in pišejo veliko slabje počuti, kakor po dnevi, ker se v resnici tudi bolezni poslabša. Zjutraj, ko začno mogočni žarki vzhajajočega solnca našo zemljo razsvetljevati, oddajajo rastline kisik, oni del našega atmosferičnega zraka, ki je nam kakor vsakemu organičnemu bitju neobhodno za življenje potreben. Razvijanje kisika traja toliko časa, dokler stoji solnce na horizontu.

česar bo ustavna kriza, ki se tiče razmerja spodnje do zgornje zbornice, ostala nerešena, ako se ne najde drug modus.

VESELO PRIČAKOVANJE.

»Daily Chronicle« poroča, da bo angleška kraljica okoli meseca marca povila. Najbrže se bo rojstvo izvršilo v Buckingham-palači. Slovensko kronanje se zavoljo tega ne bo preložilo.

Dnevne novice.

+ **Trializem** Nemcem vsak dan večje skrbi prizadeva. Tako na primer obravnava znani Hron v graškem Tagblatu 20. t. m. hrvaško vprašanje in pravi, da se na Hrvaskem razmere zato ne morejo razjasniti in razplesti, ker v avstrijski politiki igrata vlogo dva faktorja, ki si pa nasprotujeta. Eden, in sicer ustavni faktor je banu poveril nalogu ustvariti vladno stranko, s katero naj bi na podlagi dualizma ustavno vladal, drugi pa, ki ni ustaven, a se vendar kako močno uveljavlja, dela na to, da se ustvari trializem. Ta faktor da pa dela tudi na to, da se Slovenci združijo s Hrvati. — Ni težko uganiti, na katerega nemškonacionalni članek misli. Koliko mož prav sodi, koliko pa je le plod njegove od trialističnih strahov preganjane nemškoliberale duše, seveda ne moremo vedeti. Znamenje pa je to, kako Nemce jugoslovanski problem zelo skrbi in muči.

+ **Čudni ljudje.** Nemški nacionalci zadnji čas zelo tožijo, da manjka v obmernih krajih nemške duhovštine, vsled česar da slovenštvo prodira. Tudi znani Korle Linhart je to na shodu 18. t. m. v Mariboru obžaloval. Tega pa res ne razumemo. Tako nemški kakor naši slovenski liberalci trdijo, da nima duhovština v narodnem boju prav nobenega pomena, »Slovenski Narod« to na primer zdaj že celo leto celo gleda Koroške dokazuje. Prav tako vpijejo nemški svobodomiselni listi in lističi že leta in leta, da katoliški duhovnik služi le Rimu, ne pa narodu. Zato liberalni žurnalisti razlivajo dan na dan golične gnojnike na duhovski stan, hočajo odpraviti bogoslovske fakultete in mladeneče z vsemi sredstvi odvračajo od tega, da bi se duhovskemu poklicu posvetili. Če danes kak nemški fant gre še v semenišče, je občudovanja vreden zavoj svojega heroizma, zakaj biti danes duhovnik, n. pr. na Koroškem, kadar luteranec vlada in učitelj hujška, kadar je vse zoper duhovnika in ga čaka le zaničevanje, preziranje in neuspehi, to zahteva požrtvovalnosti, poklica in vneme, kakor ni navadna. Pri nas bi bile razmere ravnotako, če bi ne bili liberalcev v kot pognali, kadar zdaj le brez moči godrnjajo. Nemški nacionalci silijo vse ljudi proč od Rima — kako da zdaj naenkrat tožijo, da nima duhovniškega naraščaja? Ali ne velja več »Los-von-Rom«? Ali bomo zateli »Zurück-zu-Rom«? Kaj pa bodo rekli pastorji, ki se pri nas tako dobro futrajo? Za liberalne Nemce je res huda dilema: Ali se lotiti propagande za to, da se bodo nemški mladeniči zopet začeli bolj duhovskemu stanu posvečati in tako od protiduhovniške gonje odjenjati in iz narodnih ozirov pomagati množiti tudi bojevnike za katoliško Cerkev, ali pa nadaljevati s protikatoliško gonjo in gledati, kako v nacionalno važnih krajih nemške duhov-

ščine vednobolj zmanjkuje. Nobena nemnost ne ostane dolgo nekaznovana:

+ **Kako se mladini izpreminjajo.** Prejšnji teden so bili mladini še republikanci. Črez noč so pa postali navdušeni monarhisti in častilci saške kraljeve rodbine. Visoko proslavljajo princa Maksa saksonskega. Mladini menda še niso zvedeli, da je princ Maks pogreške svojega članka popravil. Ko to izvedo, imamo pričakovati zopet republikanski teden mladinske stranke.

+ **Imenovanja.** Notranji minister je imenoval okrajnega višjega zdravnika dr. Friderika Seemanna za deželnegra zdravstvenega nadzornika na Kranjskem; okrajni višji zdravnik dr. Ivan Vavpotič je pomaknjen v VII. činovni razred, okrajna zdravnika dr. Julian Kotzmuth in dr. Edvard Šavnik pa sta imenovana za okrajna višja zdravnika. — Finančni minister je imenoval fin. komisarja pri dež. fin. ravnateljstvu v Gradcu, dr. Josipa Povaleja, za finančnega tajnika pri fin. ravnateljstvu v Ljubljani. — Predsedstvo kranjskega fin. ravnateljstva je imenovalo davčnega praktikanta Karola Golia za davčnega asistenta.

+ **V Blagovici** se je vršil zadnjo nedeljo poučen shod, na katerega je iz domače in sosednjih župnij prišlo bližu 400 mož in fantov. Govornik J. Traven je pojasnil najprej pomen in potrebo izobraževalnih društev, nakar je potem govoril o živinorejski zadruži in opozoril na pomen živinoreje v današnjem času. Društvo kakor tudi zadruža pričneta v kratkem poslovati. — Na shodu so zborovalci izrazili željo da se kmalu priredi v Ljubljani tečaj za kmečke fante, da bi se izobrazili za domače živinozdravnike, in pa tudi željo, da se še to leto, če mogoče, priredi v Blagovici poučni kmetijski tečaj.

+ **Tajnik »Družbe sv. Cirila in Metoda Berce proti »Mиру«.** Iz Celovca smo dobili o porotni obravnavi Berce proti »Mиру« naslednjo brzojavko: Obračnava je bila zelo zanimiva. Dr. Tavčar je odklonil vse slovenske porotnike, da bi bili sodili sami Nemci. Skušal je vplivati na poroto s hvalo 10 letne zvezle liberalcev z Nemci in govoril neresnico, da je bil dr. Brejc liberalец. Dr. Brejčev dokaz resnice se je sijajno posrečil, »Mir« je bil oproščen. Navzoči Berce, dr. Tavčar in liberalci so bili videti grozno pobiti.

+ **Za doktorja prava** je bil danes promoviran g. Josip Hubad, konceptni praktikant c. kr. deželne vlade v Ljubljani. Naše najiskrenje čestitke.

+ **Umrl je** v Trstu v 52. letu starosti gospod Anton Truden, lastnik tvrdke Michele Truden.

+ **Umrl je** 19. t. m. v Blagovici dijak V. gimn. razreda Franc Braganč. Pogreb bo v sredo ob pol 8. uri. Vzela ga je dolgotrajna jetika. Bil je pošten, blag mladenič. N. p. v m!

+ **Prošnja na upravo tržiške železnice.** Tržiška železnica ima to posebnost, da vozi v zimski sezoni večkrat z enim samim osebnim vozom, tako da je vlak bolj avtomobilu podoben. In vendar je večkrat občinstva, posebno pa ob ponedeljkih, skoraj za tri vozove. Tudi razsvetljjava je na tem vlagu precej pomanjkljiva. Luči so kresnicam podobne. Kratko: na tržiškem vlagu želimo vsaj dva osebna vozova in malo več luč! Upamo, da uprava tr-

žiške železnice teh prošnji ne prezre!

— Pasažir.

+ **Umrl je** 17. t. m. v občini Blato na Koroškem župan Miklavčič. Zbolel je na hudi pljučnici in neizprosna smrta je pobrala v najlepši dobi 48 let. Pojogni je bil predsednik zveze slovenskih županov na Koroškem, neustrašen narodnjak, vzor in dika slovenskih županov, vnet katoličan, nesebičen in požrtvovalen do skrajnosti. On je bil tisti, ki ga je nemška policija v Celovcu zaradi zahteve vožnega listka v slovenskem jeziku na brutalen način aretirala. Za ranjkim žaluje slovenska Koroška, ki je izgubila v njem oddočnega in marljivega borilca za slovenske pravice na Koroškem. Bog nam daj takih neustrašenih in požrtvovalnih, kremennitih slovenskih mož in Koroški bodo zasijali lepši časi. Pokojni Miklavčič pa ostane koroškim Slovencem v neizbrisnem spominu. Svetila mu večna luč!

+ **Razpisane učiteljske službe.** Na dvorazrednici v Fari-Vasi (okraj Kočevje) nadučiteljsko mesto event. učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 3. januarja 1911. — Na dvorazrednici v Podkraju (okraj Postojna) učno mesto v stalno nameščenje do 7. januarja 1911. — Na petrazrednici v Ribnici (okraj Kočevje) učno mesto v stalno nameščenje do 15. januarja 1911. — Na dvorazrednici v Bukovju (okraj Postojna) učno mesto v stalno nameščenje do 9. januarja 1911. — Na deški petrazrednici v Ribnici (okraj Kočevje) učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 15. januarja 1911. Tudi je razpisano: Na enorazrednici v Grčaricah (okr. Konorazrednici v Grčaricah (okraj Kočevje) učno in voditeljsko mesto v stalno nameščenje do 17. januarja 1911. — Na štirirazrednici v Iga Vasi (okraj Logatec) učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 12. januarja 1911. Moški prosilci imajo prednost. — Na štirirazrednici na Koroški Beli (okraj Radovljica) učiteljsko mesto znova v stalno nameščenje do 31. decembra 1910. Prednost imajo moški prosilci. Že vložene prošnje veljajo tudi za ta razpis. — Na enorazrednici na Gočah (okraj Postojna) učno mesto — za moške prosilce — v stalno nameščenje do 15. januarja 1911.

+ **Šiškar iz Feldkirchna zbežal.** 22-letni mizarski pomočnik Jožef Jančko, doma iz Šiske, je pobegnil iz ječe v Feldkirchnu.

+ **Don Romolo Murri pride v Trst,** in sicer bo tu predaval o modernizmu. Mož postaja zelo smešen. Ko se je celo že laška poslanska zbornica, ki vendar šteje kako veliko češkačev, don Murrija naveličala, hoča začeti s »konferenciami«, ki veliko nesejo. Samo to je vprašanje, če bo v Trstu našel za svoj »modernizem« hvaležne poslušavce, zato kaj na take reči se Tržačan kaj slab razume.

+ **Promovirala** sta na dunajskem vseučilišču za doktorja prava g. Gvidon Škapin iz Trsta in odvetniški kandidat g. Agneletto iz Pazina.

+ **Na cesti se je ustrelila v sence** v Trstu 24 let stara Lucija Sulčič, ker je prekinil razmerje z njo finančni stražnik Ermini Morin iz Monjana.

+ **Dezerter 17. pešpolka** računski podčastnik Jožef Mravlje je pisal iz Amerike svojemu predstojniku, da je svojo vojaško obleko in sabljo skril v bližini Celovca, kjer so oboje resnašli.

+ **Zopet samoumor krčmarice.** Nedavno smo poročali, da se je v Mariboru zastrupila neka krčmarica, sedaj pa poročajo iz Trsta, da se je onda zastrupila 49 let stara krčmarica Marija Čokelj. Njen pokojni, pred sedem leti umrli soprog, je bil eden najstarejših narodnih krčmarjev v Trstu.

KOLERA.

Na Ogrskem se kolera še vedno pojavi. V Nemetski je ena oseba zbolela, ena umrla, v Nagy-Baracski pa štiri osebe zbolele. Kraji leže ob Bodrogu, oziroma Toronu. Ljudstvo jebolezen zatajevalo.

Tudi iz Italije se izve za nove slučaje. V Paganiju in Palagianu sta po ena oseba zboleli, v Palermu pa dve.

V Solunu se kolera čedaljebol razširja. Lloydova ladja »Karlsbad« zatoči hotela sprejeti pasažirjev in blaga, da ne bi bila primorana podvrači se kvaranteni.

Štajerske novice.

+ **Nemškatarska zmaga.** V občini Police pri Radgoni so pred nekaj dnevi pri občinskih volitvah zmagali nemščarji. Nemški listi pojejo slavo tistim Slovencem, ki so ostali doma in so tako priporogli narodnim svojim nasprotnikom do zmage. Žalostno!

+ **S Südmarkino delo.** Listi poročajo, da je Südmarka letos nakupila zopet 150 oralov slovenske zemlje in naselila tam protestante in druge Švabe. Kam le plovemo? — Dne 8. januarja se bo vršilo v Mariboru veliko zborovanje Südmarkinjih okrožij za Spodnji Štajer. Koval se bo zopet nov načrt, kako čim prej ugonobiti slovenski živelj. Stojmo na straži in darujmo Slovenski Straži!

+ **Ponesrečen shod Štajercijancev** dá mnogo govoriti po Mariboru. Nemci sami se posmehujejo renegatskim zborovalcem, da se jim je shod tako hudo izjalovil. Res, skoraj več kot čudno! Nekaj čez deset, večinoma mladih mož in krepkih fantov je strahovalo v sredini Maribora zborovanje janičarjev — nemščarjev. To je izredno lep uspeh za našo stranko. Ja, Linhart in Jahn, upanje na boljše čase že smeta gojiti, a obistinilo se nikdar ne bo.

+ **S Sin Štajerskega cesarskega mestnika,** grof Edmund Clary Aldringen se je zaročil z grofico Margareto Lodron-Laterano, hčerjo koroškega deželnega poslanca Alberta grofa Lodrona in njegove soprote Angelike roj. grofice Khuen.

+ **S Operacija č. g. Fr. Vodčka na neki hudi in nevarni črevesni bolezni** se je sicer posrečila, a gospod je zelo slab. Priporoča se v memento!

+ **S Zaradi strašne bogokletnosti,** ki jo je s krucifiksom zagrešil iz jeze posestnik Jožef Kozikec iz Starega trga pri Slovenjem Gradcu, ko je prišel k njemu eksekutor, je bil Kozikec od celjskega sodišča obsojen na dva meseca ječe.

+ **S Elvsi župan J. Rakusch v Celju** si je vsled hudih bolezin v nogi moral te dni pustiti levo nogo amputirati.

+ **S Umrl je** na Bregu pri Ptaju v soboto dne 17. decembra dolgoletni in splošno priljubljeni cerkveni pri poslužnici Sv. Roka, g. Tone Šerona, v starosti 72 let. Bolehal je za naduho, ki ga je spravila s sveta. N. v. m. p.!

+ **S Osebne vesti.** V pokoj je stopil g. I. Meglič, nadučitelj na Vranskem. Istotako je vpokojen stalno vodja okrsodnije na Vranskem, svetnik deželne sodnije g. Rotner.

+ **S Samoumor v vojašnici.** Vojak-pešec pri 3. stotinji 26. dež. bramborskega pešpolka Fr. Harer, se je te dni v marioborski vojašnici ustrelil s službeno puško. Vzrok: prevlečna sekatura predstavljenih. Samoumori med vojaštvom v Mariboru se vedno množe.

+ **S Božičnice v Mariboru.** Pretečen nedeljo so se vršile v Mariboru tri lepe božičnice. V Studencih pri Sv. Jožefu, v »Kat. del. društvo« in »Kršč. gospojinem društvo«. Na dveh je imel govor dr. Medved.

+ **S Kužna bolezen goveje živine.** Mariborsko okrajinovo glavarstvo razglaša: Tekom zadnjih dni se je v več občinah marioborskoga političnega okraja uradno dokazala bolezen na gobcu in parkljih med govejo živino. Okuži se s to ne le samo goved, ovce, koze in svinje, ampak tudi človek. Ljudje se okužijo večjidel, ako zavživajo surovo ali nezdostno kuhanje mleka iz okuženih hlevov in tudi iz takšnega mleka narejeno sirotko, surovo maslo itd. Z ozirom na to dejstvo, se prebivalstvo svari pred použivanjem surovega ali nezdostno kuhanega mleka.

+ **S Ranjeni v lomilec umrl.** Preteklo nedeljo je 21-letni Karol Ocvirk, ki je že osemkrat predkazovan in je zadnjo kazeno zaradi lomila, osem mesecev ječe, komaj prestal, zopet lomil v prodajalnicu za moko A. Rathkolb v Gratkornu. Posestnik se je zbudil, šel z revolverjem v prodajalno in lomilca, ki se je hotel nanj s krampom vreči, ustrelil v trebuh. Lomilca so prepeljali v bolnišnico v Gradec, kjer je včeraj umrl.

+ **S Vuzenici je izstopil iz katoliške cerkve** sin gosp. učitelja Runovca v Slovenjem gradu; ne prijavi se k nobenemu veroizpovedanju. Tužna nam majka!

+ **S Razpisana učiteljska mesta.** Na petrazredni ljudski šoli pri sv. Križu na Murskem polju je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevнем razredu. Razpisujejo se še sledeča mesta za učiteljice: Pri sv. Križu na Murskem polju, na okoliški petrazredni dekliški Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru in na ljudski šoli pri sv. Petru pri Radgoni. Vsa te mesta so v II. krajevнем razredu. Prošnje na pristojne krajne šolske svete do 20. januarja 1911. — Na Vranskem se razpisuje mesto nadučitelja do 31. decembra 1911.

+ **S Marburgerca tožena.** Nesramno se je norčevala predzadnja Marburgerca iz propovedi oo. jezuitov v marioborski stolnici. Ker ni hotela sprejeti poravka, bo sedaj dotični pater vložil proti listu tožbo. Marburgerca se je nesramno norčevala iz čudežev.

ranje pozno v noč je slabo in zdravju škodljivo. Sosebno velja to za našo mladino, ki tako potrebuje počitka v zdravem mirnem spanju, da se telo razvija in s telesom duh.

Mens sana in corpore sano.

Zgodaj vstati je zdravo; zato naj stariši in vzgojitelji že mladino navdaj zjutraj zgodaj vstati in zvečer kmalu k počitku leči. Nič ni bolj škodljivo za mladi organizem, kakor razni živce dražeči vplivi v pozni noči. Poklic mož zahteva že sam na sebi, da se žrtvuje spanje. Toda to žrtve preneše samo zdrav organizem človeka, ne pa blaziran, že v zgodnjem mladostu degeneriran, kakor ga vidimo žal prepočasto pri naši prezgodaj zreli mladini. Noben argument ne podpira tako istinitost te trditve, ko dejstvo, da imaš spomin zjutraj čudovito moč.

</div

Ljubljanske novice.

KEMIJSKO PREIZKUŠEVALIŠČE IN HRIBAR.

Včerajšnji »Slovenski Narod« prinaša svojim vernim ovcicam med dnevnimi vestmi sledenje notico:

»**Še enkrat o avtorizacijski kmetijsko-kemičnega preskuševališča v Ljubljani.** »Slovenec« pripoveduje, da kmetijsko-kemično preskuševališče v Ljubljani dobi avtorizacijo za preizkušnjo živil zaradi tega, ker je v tej zadevi pred nedavnim posredoval deželnih glavar Šuklje na Dunaju. Glede na to bodo konstatirano, da je poslanec Hribar že lansko leto naznani ravnatelju kmetijsko-kemičnega preizkuševališča, inženirju Jakobu Turk u., da je notranje ministrstvo prošnjo za avtorizacijo ugodno rešilo. Več nam menda o tej stvari ni potreba govoriti, čitatelji »Slov. Naroda« bodo si namreč lahko sami napravili sodbo, na kateri strani je skromna resnica in na kateri prešerna baharija.«

Poizvedovali smo pri najkompetentnejši instanci, kako je pač z istinitostjo te notice. Dotični gospod se je prav hudo nismo namuzal in je dejal: »Za koliko je Hribar pospešil to stvar, je razvidno iz tega, ker tam sam pravi, da je pred enim letom posredoval in že lansko leto naznani, da se je udalo notranje ministrstvo njegovemu vplivu. Kako velik je ta vpliv, razvidi se jasno iz dejstva, da stvar vzlič Hribarjevemu posredovanju niti za las ni napredovala. Umevno, saj Hribar še sam sebi ni mogel pomagati, ker je njegov »ugled« tak, da je minister notranjih zadev predlagal cesarju, naj ga ne potrdi več za ljubljanskega župana! V zadevi preizkuševališča je deželnih zbor v zadnjem zasedanju storil odločilen sklep in deželnih glavar je seveda urigral izvršitev tega sklepa v ministrstvu. Ko je deželnih glavar pred par tedni v tej zadevi posvetoval se z dotičnim sekcijskim načelnikom v poljedelskem ministrstvu in se bridko pritoževal radi zavlačevanja cele stvari, je dotični sekcijski načelnik, uvidevši utemeljenost pritožbe deželnega glavarja in deželnega odbora vojvodine Kranjske, takoj pustil poklicati referenta ministerialnega svetnika. Le-ta je, vprašan po svojem predstojniku, zakaj stvar še ni rešena, odgovoril nato: »Poljedelskega ministrstva ne zadeva nobena krivda, stvar je še vedno pri notranjem ministrstvu ter leži pri Lebensmittelberatu.« Nato mu je dejal deželnih glavar: »Das haben Sie mir leider vor zwei Jahren gesagt, aber das Land Krain hat leider nichts von der Gründlichkeit der Erwähnungen des Lebensmittelberates.« Nato je sekcijski načelnik, kateremu mora biti dežela Kranjska hvaljena za njegovo energijo, ukazal ministerialnemu svetniku, naj namah stopi v notranje ministrstvo in naj tam osebno urgira nujno rešitev te zadeve. In v istini, v treh dneh je bila stvar rešena tako, kakov jo je zaželet deželnih zastopov vojvodine Kranjske.«

To so suha dejstva, zdaj verni Ljubljani lahko sodite sami, ali je v istini bivši župan dosegel ugodno rešitev te za mestno občino Ljubljansko prevažne zadeve, ali pa je tudi v tem slučaju igral malohvaležno ulogo vsljivega agenta, ki pač mnogo govorici, toda ničesar ne doseže!

lj Zanimivo predavanje g. primarija Fr. Derganca »O moderni kirurgiji«, pojašnjevano s številnimi demonstracijami, se bo vršilo danes točno ob pol 8. uri včer v dvorani S. K. S. Z., na kar še enkrat opozarjam občinstvo. Vstop vsakemu prost.

lj Za Božičnico slovenskim koroškim otrokom. J. Sušnik, kanonik, 10 kron; Viktor Stesk 3 K; Alojzij Trink, mizarski mojster, 2 K; Pepica Kačar 4 K; Fran Černe, Krakovski nasip, 1 K; Kregar in Seljak 2 K; prof. E. Jarc, drž. poslanec, 5 K. — Hvala vsem! Vsi, ki še niste poslali, pošljite, usmilite se trpečih slovenskih otrok ob skrajni slovenski meji, da jih vzgojimo za značajne Slovence!

lj Mešani zbor »Ljubljane« ima danes in v četrtek večer ob pol 8. uri zadnji dve vaji pred prazniki. Nujno potrebna je točnost in polnoštevilna udeležba. Pripominjam, da se dvorana ob pol 8. uri zatvori za vsakogar in da se ima vsak nepevec brez izjeme pri-glasiti pri zborovodji, kdor želi prisostvovati vajam. — Zborovodja.

lj Umrla je včeraj gospa Afra Erman, mati gospoda dež. oficijala Jerneja Ermana, v starosti 51 let. Po-greb bude v sredo, ob 8. uri zjutraj. Naj počiva v miru!

lj Maša zadušnica po pokojnem članu križevniške Marijine družbe, in jeruzalemškem romarju Valentiju Zontarju bo v četrtek, ob 6. uri zjutraj v Križankih.

lj Iz krogov mestnih uslužbencev se nam plše: S priliznjeničimi članki hoče izvestna gospoda še nadalje voditi mestne uslužbence za nos. Petnajst let je imela čas, dobiti zanje srce, pa ga ni našla. V ljubezen, ki se petnajst let ni mogla oživeti, tudi sedaj ne moremo verjeti. Petnajst let so imeli gospodje ljubezen pri višjih, sedaj na stara leta pa, ko vidijo, da prihajamo nižji tudi do moči in njihova moč izginja, so se pa spomnili na nas. Mi pa vemo dobro: Če bi tej gospodi pomagali do veljave, verjeli njihovim obljudbam, bi vezali le sebi roke in pomagali, da bi zopet počeli z nami tako, kakor so kljub obljubam ob raznih volitvah, celih 15 let. Sedaj njihovi agitatorji, ki so bili brez skušenj pomaknjeni v VIII. činovni razred, priznavajo, da je neznosno službeno razmerje nižjih uslužbencev mestne občine ljubljanske — takrat pa, ko je liberalna stranka imela moč v rokah, so pa ti ljudje imeli srce le za sebe in niso storili ničesar, da bi postal to drugače. Nikar ne mislite, da smo mestni uslužbenci tako naivni, da bi mislili, da bo falitna stranka reševala nas! Falitni ljudje, ki so v konktru, v sili povsod iščejo pomoči, letisti je neumen, ki jim kaj zaupa. Mi nočemo pa več starih časov, želimo si novih časov in srečnejših dni. Doba sramotnega terorizma in Elije Predovičevih prešiših vozov je za nami!

lj Mleko za praznike. Zadržniki sorske živinorejske zadruge postavijo na prodaj v sredo, četrtek in petek večjo množino mleka na Vodnikov trg po dnevni ceni krog pol 10. ure. Mleko je najboljših krav molznic in od zadruge zajamčeno kar najsnažnejše in polnomasleno. Obenem je to mlečna poskušnja za slavno občinstvo, katero se lahko kot stalni odjemalec priglasi pri sorski živinorejski zadrugi, ki bi ga posle redno dostavljala na dom, če se priglasi zadostno stalnih odjemalcev, katerim bi to mleko ugajalo.

lj Pleskarski in likarski mojstri. Kakor se nam poroča, bodo za prihodnje leto pleskarski in likarski mojstri zaradi draginje pri teh strokah rabljenega blaga, katero se je dosedaj že za 50 do 100% zvišalo in ker cena tega blaga po zadnjih poročilih še zmiraj kvišku sili, cene za v njih stroko spadajoča dela povišali.

lj Garibaldi izginil iz Ljubljane. Poroka se nam, da so iz predstavkinematografa »Ideal« slike o Garibaldiju izginile. Podjetnik jih je takoj odstranil, ko je čul pritožbo. Podjetnik gosp. Fiala je Čeh in je v družbi s tržaškim Slovencem g. Počkajem.

lj Tekma slik amater-fotografov. Osrednji odbor »Slovenskega Planinskega Društva« v Ljubljani vabi s tem g. amater-fotografe, društvene člane, da se blagovole udeležiti tekmalne razstave slik, ki jo priredi osrednji odbor »Slov. Plan. Društva« meseca marca 1911. v Ljubljani. Program je sicer splošen in neomejen, vendar se pa bo razsodišče v prvi vrsti oziralo na slike o kočah in napravah »Slov. Planinskega Društva«, na njih bližnjo okolico, na pogledu in razgledu od teh točk in na slike o planinah, na katerih so društvene naprave. Odlikovane slike in njih negativi postanejo izključna last osrednjega odbora »Slov. Planinskega Društva«. Imena slik, objektiv, razsvetljava in popis naj se zabeležijo, ker se bodo ti podatki pri ocenjevanju vpoštevali. Razstavi namenjene slike je postati najkasneje do 25. februarja 1911. osrednjemu odboru »Slov. Plan. Društva« v Ljubljani, ki rade volje daje tudi vsa predmetna pojasnila.

lj Večja vsota denarja se je našla. Dobila se pri g. Mariji Špan, Sv. Petra nasip 59.

lj Slovenska Filharmonija igra jutri večer v kavarni »Evropa«.

lj Čegava je ura? Pred par dnevi je prinesel k neki starinarici nek, po imenu neznan berač prodajat srebrno moško uro. Ker se je to starinarici zdelo sumljivo, je uro pridržala in šla po stražnika. Med tem časom pa je tudi neznanec izginil. Lastnik naj se zglaši za uro pri policijskem oddelku soba št. 5 v I. nadstropju.

lj Umrl je v Ljubljani Viljem Schiffer, ne Viktor, kakor se je včeraj napačno napisnilo.

lj Stražnika sta klicala. Danes po-noči sta se začela na Marije Terezije cesti dva brivska pomočnika prepirati

ter si slednjič skočila v lase. Pri tem sta pa oba na ves glas klicalna na pomoč policijskega stražnika, kateri je tudi prišel in odvedel obo radi legitimovanja k policijskemu uradu.

lj Zimskošportni vozni listki po znižanih cenah. Ravnateljstvo državnih železnic v Trstu je uvelio na državnih železnicah zimskošportne vozne listke po znižanih cenah med drugim tudi za proge Ljubljana—Jesenice—Bled—Bohinjska Bistrica—Kranjska gora, in sicer za II. in III. razred. Pravico do znižanih voženj imajo člani Slovenskega planinskega društva, ako se izkažejo z veljavno društveno izkaznico. Vozni listki so veljavni za dobo od 1. nov. t. l. do 30. aprila 1911 in se morejo uporabljati na vseh, v voznom redu označenih osebnih in posebnih športnih vlakih. Vožnjo je nastopiti ob nedeljah in praznikih, ob dnevnih športnih prireditvah ali en dan preje pred omenjenimi dnevi, povratek je mogoč vselej poljubno tekom 5 dni. Vožni listek se mora pred vsakokratno vožnjo predložiti v potrdilo pri osebni blagajni železniške postaje, istotako se je treba izkazati z društveno legitimacijo ob vsakokratni reviziji voznega listka. Vožnja iz Ljubljane do Jesenic in nazaj stane za II. razred 5 K 40 vin., za III. razred 3 K 40 vin.; do Bleda II. razred 6 K 20 vin., III. razred 3 K 90 vin.; do Kranjske gore II. razred 6 K 90 vin., III. razred 4 K 40 vin. Vožni listki za te proge se dobre pri osrednjemu odboru Slov. plan. društva v Ljubljani. Vožnja iz Ljubljane do Bohinjske Bistrice in nazaj stane za II. razred 7 K 70 vin., za III. razred pa 4 K 90 vin.; listki za to progo se pa dobre v pisarni Deželne zveze za tujski promet v Ljubljani (nasproti hotela »Union«).

lj Umrl so v Ljubljani: Ana Kleinlecher, delavka, 36 let; Pavel Pauletti, delavec, 78 let; Gašper Kolman, vpokojeni občinski sluha, 75 let; Marija Šimenc, bivša tovarniška delavka, 36 let; Ivan Zajc, čevljar, 24 let; Josip Janežič, vpokojeni rudar, 40 let; Vincenc Pettauer, bivši sobni slikar, 79 let; Dorothea Cotman, bivša delavka, 89 let; Marija Kunčič, posestnica in prodajalka premoga, 62 let.

lj Knjige »Matice Hrvatske« za leto 1911 so izšle ter se dobivajo pri novem poverjeniku, Dragotinu Hribarju (v tiskarni na Dunajskih cestih). P. n. gg. člani naj blagovolijo priti ponje.

lj Knjige »Matice Slovenske« so ljubljanskim članom že dostavljene. Vnanjim članom se razpošljajo te dnevi. Dobijo se tudi še naknadno. (Članina 4 K.)

Razne stvari.

Spiritistično prerokovanje o vojni. Srbski bivši minister Čeda Mijatović, ki se je več let bavil v Londonu s spiritističnimi seansami, je priobčil v »Belgrajskih Novinah«, da se je na eni seansi izjavil duh pokojnega srbskega kralja Aleksandra, da izbruhne čez štiri leta velika evropska vojna. Slično vest je prinesla te dni tudi belgrajsko »Depeša«, pretvezno tudi po spiritistični inspiraciji. Vojna bi izbruhnila med Avstro-Ogrsko in Srbijo in to radi ustaja proti avstro-ogrskim posadki povodom pohoda avstro-ogrskih vojsk za pacifikacijo Makedonije.

Davek na užigalnike. Kakor je znano, ima francoska republika monopol na užigalice. Francozi so pa brihtne glave in uporabljajo namesto užigalic različne majhne užigalne aparate, dasi je izdelovanje takih naprav v Franciji strogo zabranjeno. Da se tej škodi, ki jo ima finančni minister zaradi uporabe užigalnikov izogne, je sklenila poslanska zbornica zakon, po katerem se vsi užigalniki od 2 do 40 frankov obdavčijo.

Bebel, znani vodja nemške socialne demokracije, se preseli iz Berolina v Monako. Baje že v prihodnji spomladi.

Svojega tovariša je ustrelil. Iz Kladna se poroča, da je 16 letni realec Sediva kazal 19. t. m. svojemu tovarišu, 17 let staremu realcu Nedvedu revolver, ki se je nenadoma izprožil. Streli je zadel Nedveda, ki se je takoj zgrudil mrtev na tla. Ko je videl Sediva pred seboj truplo svojega prijatelja, se je z drugim streliščem sam ustrelil. Oba nesrečnika sta bila zelo nadarjena učenca in edinca tamkajšnjih dveh industrijev.

Milijonarji — lončarji. Milijonar James Tams določil, da se morajo nje-

govi sinovi naučiti lončarske obrti, ako hočejo biti njegovi dediči. To je stari James Tams določil, da bodo sinovi vedeli, kaj je sploh delo in da bodo mogli lončarsko podjetje svojega očeta z uspehom voditi dalje.

Uničeni cvetlični nasadi. Iz Porto Maurizio se poroča, da so vsled mnogega deževja in povodnji v Zgornji Italiji uničene vse cvetlične kulture v italijanskem primorju. V tamošnjih nasadih goje večjidel vrtnice, vijolice in klinčke, ki jih eksportirajo v Avstrijo, Nemčijo, na Francosko in na Angleško. Vrednost eksportiranih cvetlic znaša vsako leto nad en milijon lir.

Obsojen iustični minister. V Kordanju je bil to dni obsojen bivši danski iustični minister Alberti, ki je osleparil državo za 15 milijonov kron, na osem let ječe.

Grozna nesreča na železnišči. Na železniški progi Lvov-Janov se je zgodila grozna nesreča. V snežnem metelu je povozil vlak dva kmečka voza, ki sta se peljala čez progo. En kmet in kmetica sta bila ubita, nek drugi pa težko ranjeni. Konji so bili na mestu mrtvi.

Telefonska in brzojavna poročila.

DELEGACIJE.

Dunaj, 20. decembra. Delegacije so že sklicane, in sicer na 28. decembra v Budimpešto. Cesar topot ne bo prišel jih osebno otvorit, ker bodo delegacije zdaj votirale le provizorij v tridnevni sesiji. Redno pravo zasedanje se začne še 18. januarja in bo trajalo do konca marca. Rešile so bodo velike vojaške reforme in mornariški program.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj, 20. decembra. Gosposka zbornica bo danes popoldne sprejela budgetni provizorij brez debate, ozirajoč se na status demissionis vlade.

OGRSKI PARLAMENT.

Budimpešta, 20. decembra. Vladna predloga o podaljšanju provizorija pride že jutri v razpravo. Ako bo Justhova opozicija z dolgimi govorji obstruirala, bo vlada to reč z banko uredila na svojo lastno odgovornost in ukrenila vse, da ne nastopi ex-lex-stanje.

DEMISIJA REKTORJA ČEŠKE TEHNIKE.

Praga, 20. decembra. Naučno ministvo je odklonilo resignacijo rektora češke tehnike, prof. Haase, ki je hotel z ozirom na stališče dijakov odložiti rektorskoto čast. Dijaki so se namreč proti njemu zavzeli za kaznovane dijake ob priliku zadnje dijaške stavke.

PRINC MAKSA SAKSONSKIE.

Rim, 20. decembra. Prince Maksaksonski je pisal Svetemu Očetu udanostno pismo, v katerem mu javlja svojo brezpogojo pokornost in bo prišel sam v Rim, da tudi ustmeno naznani svojo pokornost.

VELIKANSKA EKSPLOZIJA V NEW YORKU.

New York, 20. decembra. Tu se je zgodila strašna eksplozija v električni centrali cestne železnic. 300 oseb je ranjenih, 50 ubitih. Nek voz je 30 metrov visoko zagnalo. Vsi hoteli v bližini so se pretresli. Eksplozija se je zgodila na ta način, da je preskočila iskra iz dynamo-stroja na posodo za plin, ki služi za razsvetljavo. Duhovniki hodijo po cestah, da podelijo umrajočim svete zakramente. Škode je pol milijona dolarjev.

VELIK POTRES.

New York, 20. decembra. Glasom vesti došle »New-York Timesu« preko Port Limana (republika Honduras), se je vsled potresa pogreznil otok Illopango pri S.

* Knjiga s slikami iz sv. pisma za nazorni pouk naši deci je izšla ravnokar v »Katoliški bukvarni« pod naslovom: **Našim malim**. Vzgojne slike iz sv. pisma. — Doslej Slovenci še nima knjige, ki bi na podlagi nazornega nauka olajšala naši mladini učenje svetopisemskih zgodb, četudi je bila taka knjiga že davno potrebna. Zgoraj označena knjiga sestoji iz več prav primernih, lepo izvršenih večbarvnih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in ga bo zato tudi otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstrom se bodo neizbrisno vtisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo g. katehetu začetno delo v šoli. — Krasna knjiga stane le 90 vinarjev. Knjige, ki je tudi lepo božično darilo, naj ne manjka pod nobenim božičnim drevescem; v to svrhu je posebno primerna tudi zato, ker predstavlja naslovna slika ravno svetopisemski dogodek: »Angel naznani pastirjem Jezusovo rojstvo.«

* **Robinson starši.** Povest s podobami za otroke. — Širov sveta znana, pri vseh narodih udomačena in na vse jezike prestavljena je stara povest o Robinsonu in njegovih zanimivih dogodkih. Da se seznaniti naša deca s to odlično povestjo, ki je tudi za razvoj otroškega uma precejšnega pomena, je izšla ravnokar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani knjiga, opremljena s krasnimi večino ma večbarvnimi slikami in potrebnim tekstrom. Cena samo 1 K 40 vin., po pošti 30 vin. več. Knjiga je izšla v lepi opremi in krasno izvedene večbarvne slike bodo tudi odraženega človeka zanimali in zabavale.

Vaše prehlajenje

in trdovraten kašelj naj se zdravi brez odlašanja s Scott-ovo emulzijo. Že po dvakratnem zavžitju se opazi olajšanje, celo ako prehlajenje ali kašelj prevladeže dolgo časa. Vzrok temu je izborna čistota in učinkovanje sestavin in poseben način Scott-ovega pripravljanja

3109

Pristna le s to znakom ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnjanja!

SCOTT-OVA EMULZIJA

je mnogo bolj učinkujča kot navadno ribje olje.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.
Dobi se v vseh lekarnah.

Kurzi efektov in menjic.

dne 19. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9360
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9350
Skupna 4% papirna renta, februar—avgust	9750
Skupna 4% srebrna renta, april—oktober	9750
Avtrijska zlata renta	11650
Avtrijska kronska renta 4%	9345
Avtrijska investic renta 3 1/2%	8345
Ogrska zlata renta 4%	11170
Ogrska kronska renta 4%	9190
Ogrska investic renta 3 1/2%	8185
Delnice avstrijsko-ogrške banke	1877
Kreditne delnice	669
London vista	24005
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11755
20 mark	2349
20 frankov	1905
Italijanski bankovci	9475
Rublji	2581/2

3680

Potrtim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga in predobra mamica, gospa

Marija Kunčič
posestnica

danes zvečer, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 62. letu svoje starosti, po kratki, mučni bolezni mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predvaje rajnice bo v sredo dne 21. decembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 49, na pokopališču pri Sv. Krizu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Ljubljana, 19. decembra 1910.

Ivan Kunčič soprog. Simon Kunčič svak.

1. slov. pogrebni zavod Jos. Turk

Načrte je, da se kupi **perje in puhi** popolno čisto in brez vsega duha. Tako **perje in puhi** se dobri pri znani tvrdki

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica Štev. 5
na vogalu Knafove ulice (nasproti glavne pošte).

2965

Rupujte le vžigalice: »U korist obmejnem Slovencem«.

Meteorologično poročilo.

Vsišina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padeljava v 24 urah v mm
19. 9. zveč.	741.7	4.1	sl. sever	oblačno	
20. 7. zjut.	724.2	0.2	sl. jug	miglia	0.0
2. pop.	741.5	3.0	sl. svzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 4.9° norm -2.0°.

Zahvala.

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam med bolezni in ob smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne dobre soproge, oziroma matere, tašče in stare matere, gospe

**Marije Polainer pl. Rankenburg
roj. Planer**

polkovnikove soproge

tako iskreno dokazovali svoje sočutje, dalje vsem onim, ki so spremili draga pokojnico na njenem zadnjem putu, kakor tudi darovateljem krasnih vencev izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 19. decembra 1910.

Globoka žalujči ostali.

3677

Vabilo k otvoritvi

moje nove in moderno urejene

klavnice

ki se vrši že prihodnji četrtek dne 22. decembra 1910 po naslednjem

sporednu:

1. točno ob 10. uri dopoldne blagosloviljenje,
2. slikanje stavbe in navzočih,
3. pobiranje dveh lepih goved, prasičev in telet.

K obilni udeležbi vabi vse svoje prijatelje in znance

velespoštovanjem

Franc Košmelj, mesar.

Železniki, 20. decembra 1910.

1500

smrekovih hlodov proda potom javne dražbe, vršec se dne 28. decembra 1910 ob 1. uri popoldne v Kazini.

Županstvo občine na Jezerskem, Koroško.

3668

Rožične pesmi

(Riharjevi in drugi napev).

8 za solo in mešani zbor, 2 za moški zbor.
Uredil Josip Sicherl, Ribnica.

Naročite se po nakaznici pri skladatelju v Ribnici. Partitura samo K 1.20.

6

3676

Globoko potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena malta, oziroma tašča, gospa

Afra Erman

v pondeljek dne 19. decembra ob 1. uri popoldne, večkrat previdena s sv. zakramenti, po dolgi in mučni bolezni v 51. letu svoje starosti, v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo ob 8. uri zjutraj na domačem pokopališču.

Kamnagorica, 19. decembra 1910.

Jernej Erman, dež. oficjal, sin.

Marija Erman, hč.

Ivana Erman, roj. Jeglič, sinaha.

Ravarna Europa

V sredo dne 21. decembra
bude v kavarni Europa

koncert

slavne Slovenske Filharmonije.

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost.

Za obilno udeležbo se priporoča velespoštovanjem

Anton Tonejc.

: Naročite „Slovenca“ :.

3658 (5)

Zlatnina

v najraznovrstnejših, priznano okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila

za Božič

se dobi pri zlataru

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

3673

Kovaški pomočnik

ki je dobro izučen, ter

jeremenarski pomočnik

ki se razume na lakiranje, tapeciranje in izdelovanje komarov. — Vsa oskrba. — Obrniti se je na:

Anton Sporčič, obrtnik, Gospic (Hrvatska).

Oklic.

V konkurzno maso zadruge „Agro-Merkur“ spadajoči

I. v Ljubljani in Siški se nahajajoči:

1. Konji, konjska oprava, vozovi in krma v sodno dognani cenilni vrednosti 2245 K — h;
2. Zaloga moke in otrobov v sodno dognani cenilni vrednosti 6594 K 63 h;
3. Zaloga vina v sodno dognani cenilni vrednosti 37.353 K 66 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 11.552 K 54 h;
4. Zaloga špecerijskega blaga v sodno dognani cenilni vrednosti 17.570 K 06 h;
5. Zaloga konjaka, špirita in drožinke v sodno dognani cenilni vrednosti 12.329 K 59 h s kletarsko opravo in sodi v sodno dognani cenilni vrednosti 12.111 K 66 h;
6. Skladiščna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 2574 K 99 h;
7. Pisarniška in sobna oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 1397 K 08 h skupno ali vsaka zase

II. V Trstu se nahajajoča:

1. Zaloga blaga obstoječa iz moke, otrobov, ovsu, gnojil in raznih špecerij v sodno dognani cenilni vrednosti 15.066 K 65 h;
2. Skladiščna ter pisarniška oprava v sodno dognani cenilni vrednosti 737 K 20 h skupno ali vsaka zase

prodajo se ofertnim potom

kakor stojijo in ležijo.

Konkurzna masa ne prevzame jamstva za kakovost in količino, pridržuje si pa pravico, posamezne prazne sode in vreče ter kose oprave proti odbitku njih sodno dozname cenilne vrednosti od kupnine iz prodaje izločiti.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadnjem, vložiti je pri podpisanim upraviteljstvu konkurzne mase

najkasneje do včetega 24. decembra t. l.

in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani

A. & E. Skabernè, Ljubljana Mestni trg 10
zaloga manufakturnega blaga

Največja izbira božičnih daril!

Znižane
cene!

3635

Opozoritev.

Opozarjam vsaktega, kateri bi moji soprogi Alojziji Zajc kaj posodil oziroma upal, da jaz nisem plačnik, istotako tudi nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravil moj sin Franc Zajc.

Ivan Zajc
prekajevalec in posestnik
Poljanska cesta 73.

3667

Rokavice, nogavice, zimsko perilo, žepne robce, galoše, predpasnike, spodnja krila, kožuhovino in druga božična darila kupiš najugodnejše

v modni trgovini

O. Jezeršek
(prej K. Recknagel)
Mestni trg 24.

3630

Agente

za prodajo garantovanih srečk in papirja trajne vrednosti se išče proti visoki proviziji in na gradi. Ponudbe naj se pošiljajo na: Administracijo

„Neue Fortuna“ Budapest V, Börse, Postlach 78.

(6)

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluze, spodnja krila, hišne halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljni kakovosti v modni in športni trgovini

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

Št. 38607.

3626 3

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1911 se bode pričelo z 2. dnem januarja 1911. Ta davek je plačati v okrožji ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, najkasneje do 20. februarja 1911 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1911 nadalje, vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Vsek vprašuje

kje bi dobro in poceni nakupil
božična in noviletna darila.

Da ustrežem želji cenjenega občinstva, bodem ravno ob tej priliki prodajal vse v zlatarsko stroko spadajoče predmete kakor: uhane, prstane, verižice, zapestnice, moške in damške ure itd. po najnižjih cenah ter jamčil za pristno blago.

Staro zlato, srebro in drage kamne kupujem ali jemljem v zameno.

Cenjena naročila kakor izdelovanje novih predmetov ter popravila izvršim kar najhitreje ter po izredno nizki ceni.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapršenimi sodni činiliči
Ljubljana,
Wolfova ulica štev. 3.

Kolesarjem v znanje!

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, da naj svoje kolo v zimski sezoni skrbno pregledati, očistiti ter shraniti v primerno temporiranem prostoru.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da **brezplačno** na razpolago tvrdka

K. Camernik

specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska c. 9.

Za Božič

priporoča

Za Božič

Kitoliška Bukvarna v Ljubljani

svojo bogato zalogo

knjig s podobami za otroke

humoristične in naobraževalne vsebine ter razne

mladinske spise za dečke

kot so n. pr.: Robinson, Indijanske povesti, potopisi, čarobne pravljice in bajke, večje zgodovinske povesti itd.; ravnotako imamo tudi primerne spise za deklice vsake starosti.

Prav posebno priporočamo obširno izberi krasnih knjig, primernih kot

darila za odrasle

n. pr.: razna pesniška dela, romane, povesti zabavne vsebine, potopisne črtice, večja ilustrirana dela in drugo.

Ljubiteljem **glasbe** priporočamo raznovrstno zalogo kakor: opere, operete, sonate in sonatne etude ter šole za vse glasbene instrumente, dalje salonske in koncertne skladbe za glasovir, dvo- ali čveteroročne s spremljevanjem, dalje tudi raznih inštrumentov valčke, koračnice ter albume v raznih izdajah, vezane in broširane. - Kot lepa božična darila se priporočajo mnogobrojne **lepe slike** v okviru ali tudi brez okvirja po raznih cenah.

muzikalij

Katalogi se pošiljajo na željo gratis in franko.